

Határozatok Tára

PEDRO CRUZ VILLALÓN
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2012. március 29.¹

C-616/10. sz. ügy

**Solvay SA
kontra**

Honeywell Fluorine Products Europe BV, Honeywell Belgium NV, Honeywell Europe NV

(A Rechtbank 's-Gravenhage [Hollandia] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés — Joghatóság, a határozatok elismerése és végrehajtása — 44/2001/EK rendelet — Európai szabadalomra vonatkozó bitorlási kereset — Különös és kizárólagos joghatóságok — A 6. cikk 1. pontja — Több alperes — A 22. cikk 4. pontja — A szabadalom érvényességének vitatása — 31. cikk — Ideiglenes, illetve biztosítási intézkedések”

1. A Rechtbank 's-Gravenhage (Hollandia) különböző tagállamokban székhellyel rendelkező társaságokkal szemben indított, európai szabadalomra vonatkozó bitorlási keresetek, majd határokon átnyúló bitorlástól való eltiltásra vonatkozó, ideiglenes intézkedés iránti kérelem ügyében eljárva több, előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdést tesz fel a Bíróságnak a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendeletnek² a szellemi tulajdonjogokkal kapcsolatos jogvitákra történő alkalmazására vonatkozóan.

1 — Eredeti nyelv: francia.

2 — HL L 12., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 4. kötet, 42. o.

2. A kérdést előterjesztő bíróság igen konkrét kérdései³e rendeletnek az európai szabadalmakra vonatkozó, határokon átnyúló jogvitákra irányuló alkalmazásával⁴ kapcsolatban felmerülő legfontosabb problémák némelyikére⁵ irányulnak, és ezáltal alkalmat adnak a Bíróságnak arra, hogy részletesen tisztázza a 44/2001 rendelet 6. cikkének 1. pontjával,⁶ 22. cikkének 4. pontjával⁷ és 31. cikkével⁸ kapcsolatban hozott legjelentősebb ítéleteket.

I – A jogi háttér

3. A 44/2001 rendelet 3. cikke alapján és az említett rendelet 2. cikkében megállapított elvtől eltérően valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy más tagállam bíróságai előtt az ugyanezen rendelet 5–24. cikkében megállapított rendelkezések alapján perelhető.

4. A 44/2001 rendelet 6. cikke úgy rendelkezik, hogy valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy más tagállamban perelhető:

„[...]

1. amennyiben több személy együttes perlése esetén az adott személy az alperesek egyike, bármely alperes lakóhelyének bírósága előtt, feltéve hogy a keresetek között olyan szoros kapcsolat áll fenn, hogy az elkülönített eljárásokban hozott, egymásnak ellentmondó határozatok elkerülése érdekében célszerű azokat együttesen tárgyalni és róluk együtt határozni;

[...]”

5. Az 44/2001 rendelet 22. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A lakóhelyre való tekintet nélkül a következő bíróságok kizárólagos joghatósággal rendelkeznek:

[...]

4. olyan eljárásra, amelynek tárgya szabadalom, védjegy, formatervezési minta vagy hasonló, letétbe helyezést vagy lajstromozást igénylő jogok lajstromozása vagy érvényessége, annak a tagállamnak a bíróságai, ahol a letétbe helyezést vagy lajstromozást kérelmezték, vagy az megtörtént, illetve közösségi jogi aktus vagy nemzetközi egyezmény alapján megtörténtnek tekintendő.

3 — Ezeket a kérdéseket ezenkívül nem sokkal azután tették fel, hogy az Európai Bizottság közzétette a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletről, 2010. december 14-i javaslatot (átdolgozás) (COM [2010] 748 végleges, a továbbiakban: a 44/2001 rendeletről szóló átdolgozó javaslat). Az említett javaslat vizsgálatára vonatkozóan lásd Heinze, C., „Choice of Court Agreements, Coordination of Proceedings and Provisional Measures in the Reform of the Brussels I Regulation”, *Rechts Zeitschrift für ausländisches und internationales Privatrecht*, 2011., 75. kötet, 581. o.

4 — Lásd többek között Fernández Arroyo, D., *Compétence exclusive et compétence exorbitante dans les relations privées internationales*, RCADI, 2006., 323. kötet, különösen a 95. o., 80. és azt követő pont; Leible, S. és Ohly, A. (szerk.), *Intellectual Property and Private International Law*, Mohr Siebeck, 2009.; Schauwecker, M., *Extraterritoriale Patentverletzungsjurisdiktion – Die internationale Zuständigkeit der Gerichte außerhalb des Patenterteilungsstaates für Verletzungsverfahren*, Carl Heymanns Verlag, 2009.; Nourissat, C. és Treppoz, E., *Droit international privé et propriété intellectuelle – Un nouveau cadre pour de nouvelles stratégies*, Lamy, Axe Droit, 2010.; Winkler, M., *Die internationale Zuständigkeit für Patentverletzungsstreitigkeiten*, Peter Lang, 2011.

5 — A Bizottság által a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló 44/2001/EK tanácsi rendelet alkalmazásáról szóló, az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak címzett jelentésében (COM [2009] 174 végleges, 3.4 pont) felvetett problémák. Lásd még a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló 44/2001/EK tanácsi rendelet felülvizsgálatáról szóló, 2009. április 21-i Zöld könyvet (COM [2009] 175 végleges, 4. és 6. pont) és a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló 44/2001/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról és felülvizsgálatáról szóló, 2010. szeptember 7-i európai parlamenti állásfoglalást (HL 2001. C 308 E, 36. o., 22. pont).

6 — A C-539/03. sz., Roche Nederland és társai ügyben 2006. július 13-án hozott ítélet (EBHT 2006., I-6535. o.).

7 — A C-4/03. sz. GAT-ügyben 2006. július 13-án hozott ítélet (EBHT 2006., I-6509. o.).

8 — A C-391/95. sz. Van Uden ügyben 1998. november 17-én hozott ítélet (EBHT 1998., I-7091. o.).

Az Európai Szabadalmi Hivatal 1973. október 5-én Münchenben aláírt, az európai szabadalmak megadásáról szóló egyezménye [a továbbiakban: müncheni egyezmény] alapján fennálló joghatóságának sérelme nélkül, az egyes tagállamok bíróságai a lakóhelyre való tekintet nélkül kizárólagos joghatósággal rendelkeznek az említett államnak megadott európai szabadalom lajstromozását vagy érvényességét érintő eljárásban;

[...]”.

6. Végül a 44/2001 rendelet 31. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Valamely tagállam bíróságainál a tagállam joga alapján rendelkezésre álló ideiglenes intézkedések, beleértve a biztosítási intézkedéseket is, még akkor is kérelmezhetőek, ha e rendelet alapján az ügy érdemére más tagállam bírósága rendelkezik joghatósággal.”

II – Az alapjogvita alapját képező tényállás

7. A Solvay SA belgiumi székhelyű társaság – az EP 0 858 440 számon több tagállamban⁹ érvényben lévő európai szabadalom jogosultja – 2009. március 6-án Hollandiában a Rechtbank 's-Gravenhage előtt bitorlási keresetet¹⁰ indított az említett szabadalom nemzeti részeire vonatkozóan, többek között három, két különböző tagállamban honos társasággal szemben: a hollandiai székhelyű Honeywell Fluorine Products Europe BV-vel és a belgiumi székhelyű Honeywell Europe NV-vel és Honeywell Belgium NV-vel¹¹ szemben amiatt, hogy ezek a társaságok a Honeywell International Inc által gyártott, és az említett szabadalommal védett termékkel azonos terméket (HFC-245) forgalmaztak.

8. A Solvay SA ezen eljárás keretében 2009. december 9-én arra irányuló közbenső kérelmet nyújtott be az alapeljárás alpereseivel szemben, hogy a bíróság ideiglenes intézkedéssel tiltsa meg az alapeljárás teljes tartama alatt a határokon átnyúló szabadalombitorlást.¹²

9. Mivel az alapeljárás alperesei a közbenső eljárás keretében a szóban forgó szabadalom nemzeti részeinek semmisségére hivatkoztak, anélkül azonban hogy megsemmisítés iránti keresetet nyújtottak volna be, vagy egyáltalán jelezték volna erre irányuló szándékukat, és vitatták az alapkeresetre és közbenső eljárásra vonatkozóan eljáró holland bíróság joghatóságát, a Rechtbank 's-Gravenhage felfüggesztette az eljárást, és a 44/2001 rendelet 6. cikke 1. pontjának értelmezése iránt előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdést tett fel, valamint több, a 44/2001 rendelet 22. cikkének 4. pontjára és 31. cikkére vonatkozó előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdést tett fel.

III – Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

10. A Rechtbank 's-Gravenhage által feltett előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések a következőképpen szólnak:

„1) A 44/2001 rendelet 6. cikkének 1. pontjával kapcsolatban:

Fennáll-e [az említett] rendelet 6. cikkének 1. pontja értelmében vett „ellentmondó határozatok” különböző eljárásokban történő meghozatalának lehetősége olyan esetben, amikor különböző tagállamokban székhellyel rendelkező két vagy több társaság mindegyikének e tagállamok

9 — Jelen esetben Dániában, Írországbán, Görögországban, Luxemburgban, Ausztriában, Portugáliában, Finnországban és Svédországban. Hozzá kell venni még Liechtensteint és Svájcot is.

10 — A továbbiakban: alapkereset.

11 — A továbbiakban együttesen: az alapeljárás alperesei.

12 — A továbbiakban: közbenső eljárás.

egyikének bírósága előtt külön-külön azt róják fel, hogy ugyanarra a termékre vonatkozó jogosulatlan tevékenységeik folytatásával megsértették egy másik tagállamban érvényben lévő európai szabadalomnak ugyanazt a nemzeti részét?

- 2) A 44/2001 rendelet 22. cikkének 4. pontjával kapcsolatban:
- a) Alkalmazni kell-e [ezen] rendelet 22. cikkének 4. pontját külföldi szabadalomra alapított ideiglenes intézkedés (például határokon átnyúló bitorlástól való »ideiglenes« eltiltás) elrendelésére irányuló eljárásban, ha a kérelmezett kifogásában az érvényesített külföldi szabadalom semmisségére hivatkozik, tekintettel arra, hogy ebben az esetben az eljáró bíróság nem dönt véglegesen az érvényesített szabadalom érvényességéről, hanem csak felméri, hogy [az említett] rendelet 22. cikkének 4. pontja szerint joghatósággal rendelkező bíróság milyen döntést hozna, és ha az eljáró bíróság véleménye szerint fennáll az ésszerű, nem elhanyagolható lehetősége annak, hogy a joghatósággal rendelkező bíróság az érvényesített szabadalmat semmisnek nyilvánítja, az ideiglenes intézkedés – bitorlástól való eltiltás formájában történő – elrendelése iránti kérelmet elutasítja?
  - b) Az előző kérdésben említett eljárásban támaszthatók-e a [44/2001] rendelet 22. cikke 4. pontjának alkalmazhatóságára vonatkozóan a semmisségi kifogással szemben olyan alaki követelmények, amelyek értelmében ez a cikk csak akkor alkalmazható, ha [az e] rendelet 22. cikkének 4. pontja szerinti joghatósággal rendelkező bíróság előtt már benyújtottak, vagy – a bíróság által meghatározott határidőn belül – benyújtanak megsemmisítés iránti keresetet, illetve ha legalább kibocsátottak vagy kibocsátanak erre vonatkozó idézést a szabadalom jogosultja részére, vagy elegendő csupán semmisségi kifogás előterjesztése, és amennyiben elegendő, támaszthatók-e olyan követelmények az előterjesztett kifogás tartalmával szemben, hogy azt kellőképpen meg kell indokolni, és/vagy hogy e kifogás érvényesítését ne lehessen visszaélésszerűnek tekinteni?
  - c) Ha az első kérdésre igenlő válasz adandó: A semmisségi kifogásnak az első kérdésben említett eljárásban történő előterjesztése után azzal a következménnyel marad-e fenn a bíróságnak a bitorlás megállapítása iránti kereset elbírálására vonatkozó joghatósága, hogy (amennyiben a felperes kívánja) a bitorlás megállapítása iránti eljárást a [44/2001] rendelet 22. cikkének 4. pontja szerint joghatósággal rendelkező bíróságnak a szabadalom érvényesített nemzeti része érvényességére vonatkozó döntéséig fel kell függeszteni, vagy a keresetet el kell utasítani, mert a bíróság nem határozhat a döntés szempontjából meghatározó jelentőségű kifogásról, vagy a semmisségi kifogásra előterjesztése után a bíróságnak a bitorlás megállapítása iránti keresetre vonatkozó joghatósága is megszűnik?
  - d) Ha az első kérdésre igenlő válasz adandó: Levezetheti-e valamely nemzeti bíróság a 2001/44 rendelet 31. cikkéből olyan külföldi szabadalomra alapított ideiglenes intézkedés elrendelése (például határokon átnyúló bitorlástól való eltiltás) iránti kérelem elbírálására vonatkozó joghatóságát, amellyel szemben az érvényesített szabadalom semmisségére hivatkoznak, vagy (amennyiben megállapítható, hogy [az említett] rendelet 22. cikke 4. pontjának alkalmazhatósága a Rechtbanknak a bitorlás megállapítása iránti kereset elbírálására vonatkozó joghatóságát nem érinti) az érvényesített külföldi szabadalom semmisségének elbírálására vonatkozó joghatóságát?
  - e) Amennyiben a negyedik kérdésre igenlő válasz adandó: Milyen tényállás vagy körülmények szükségesek ahhoz, hogy a [fent hivatkozott] Van Uden ügyben hozott ítélet 40. pontjában szereplő, a kérelmezett intézkedések tárgya és az eljáró bíróság államának területi joghatósága közötti valós összekötő kapocs fennállása megállapítható legyen?"

11. Az alapeljárás felperese és alperesei, a Németországi Szövetségi Köztársaság, a Görög Köztársaság, a Spanyol Királyság, valamint a Bizottság írásbeli észrevételeket terjesztettek elő. A Solvay SA, a Honeywell Fluorine Products Europe BV képviselői és a Spanyol Királyság, valamint a Bizottság meghatalmazottai a 2001. november 30-i tárgyaláson adták elő álláspontjukat.

IV – Elemzés

12. Előljáróban emlékeztetni kell arra, hogy mivel a 44/2001 rendelet a tagállamok közötti kapcsolatokban¹³ a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról és a határozatok végrehajtásáról szóló, 1968. szeptember 27-i egyezményt¹⁴ váltotta fel, a Bíróságnak ezen egyezményre vonatkozó értelmezése az említett rendeletre is vonatkozik, amennyiben ezen rendelet és a Brüsszeli Egyezmény rendelkezései egyenértékűnek minősíthetők.¹⁵ Ezenkívül a 44/2001 rendelet (19) preambulumbekzdéséből következik, hogy biztosítani kell a Brüsszeli Egyezmény és az említett rendelet értelmezése közötti folytonosságot.

A – Az alapkeresetről és a 44/2001 rendelet 6. cikke 1. pontjának értelmezéséről

13. A kérdést előterjesztő bíróság első kérdése lényegében arra irányul, hogy a 44/2001 rendelet 6. cikkének 1. pontja alapján megállapíthatja-e joghatósága fennállását. Konkrétan azt a kérdést szeretné tisztázni, hogy – tekintettel arra, hogy egy hollandiai és két belgiumi székhelyű társaságra irányuló keresetek ügyében jár el – fennáll-e az „ellentmondó határozatok” meghozatalának veszélye, amely igazolná az e rendelkezésen alapuló joghatósága fennállását.

14. A 44/2001 rendelet 6. cikkének 1. pontja ugyanis úgy rendelkezik, hogy több személy együttes perelése esetén bármely alperes lakóhelyének bírósága előtt perelni lehet, feltéve hogy a keresetek között olyan szoros kapcsolat áll fenn, hogy az elkülönített eljárásokban hozott, egymásnak ellentmondó határozatok elkerülése érdekében célszerű azokat együttesen tárgyalni, és róluk együtt határozni.¹⁶

15. A kérelmek közötti összefüggés fennállására vonatkozó ezen követelményt a Bíróság már a Brüsszeli Egyezmény 6. cikke 1. pontjának értelmezése keretében,¹⁷ a 44/2001 rendelet 6. cikke 1. pontjába foglalása előtt megállapította,¹⁸ annak elkerülése érdekében, hogy az alperes lakóhelye szerinti állam bíróságainak joghatóságával kapcsolatos alapszabály alóli kivétel ne kérdőjelezze meg magának az alapelvnek a létezését.

16. A Bíróság azt is kifejtette, hogy ahhoz, hogy a határozatokat egymásnak ellentmondónak lehessen tekinteni, nem elegendő az, hogy eltérés van közöttük a jogvita megoldását illetően. Ezenfelül az is szükséges, hogy ez az eltérés ugyanazon ténybeli és jogi helyzetben álljon fenn.¹⁹

13 — A Dán Királyság tekintetében lásd a 2005. október 19-én Brüsszelben aláírt, az Európai Közösség és a Dán Királyság közötti, a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló megállapodást (HL L 299., 62. o.).

14 — HL 1972. L 299., 32. o., a továbbiakban: Brüsszeli Egyezmény.

15 — Lásd különösen a C-292/08. sz. German Graphics Graphische Maschinen ügyben 2009. szeptember 10-én hozott ítélet (EBHT 2009., I-8421. o.) 27. pontját és a C-406/09. sz. Realchemie Nederland ügyben 2011. október 18-án hozott ítélet (EBHT 2011., I-9773. o.) 38. pontját.

16 — A 189/87. sz. Kalfelis-ügyben 1988. szeptember 27-én hozott ítélet (EBHT 1988., 5565. o.) 12. pontja; a C-51/97. sz., Réunion européenne és társai ügyben 1998. október 27-én hozott ítélet (EBHT 1998., I-6511. o.) 48. pontja, valamint a fent hivatkozott Roche Nederland és társai ügyben hozott ítélet 20. pontja.

17 — A fent hivatkozott Kalfelis-ügyben hozott ítélet 12. pontja.

18 — Ahogyan erre a Bíróság a fent hivatkozott Roche Nederland és társai ügyben hozott ítélet 21. pontjában emlékeztetett.

19 — A fent hivatkozott Roche Nederland és társai ügyben hozott ítélet 26. pontja, a C-98/06. sz. Freeport-ügyben 2007. október 11-én hozott ítélet (EBHT 2007., I-8319. o.) 40. pontja, valamint a C-145/10. sz. Painer-ügyben 2011. december 1-jén hozott ítélet (EBHT 2011., I-12533. o.) 79. pontja.

17. Másfelől a nemzeti bíróságnak kell az ügy irataiban szereplő valamennyi körülményre tekintettel az elé terjesztett különböző kérelmek közötti összefüggés fennállását, vagyis elkülönített eljárások esetén az egymásnak ellentmondó határozatok meghozatalának veszélyét mérlegelni.²⁰

18. A Bíróság a fent hivatkozott Roche Nederland és társai ügyben hozott ítéletben tisztázta, hogy a különböző tagállamokban egymással párhuzamosan indított bitorlási keresetek – amelyeket a Münchener Egyezmény 64. cikkének (3) bekezdése alapján a hatályos nemzeti szabályozásokra tekintettel kell megvizsgálni²¹ – nem ugyanabba a tényállásba illeszkednek,²² és így az esetlegesen eltérő határozatok nem minősíthetők ellentmondóknak.²³

19. Másképp fogalmazva úgy tűnik, hogy főszabály szerint a 44/2001 rendelet 6. cikke 1. pontjának alkalmazási feltételei csak abban az esetben teljesülnek, ha a bitorlási keresetek egy európai szabadalmon alapulnak.

20. A Bíróság Roche Nederland és társai ügyben hozott ítéletét e tekintetben számos bírálat érte²⁴ amiatt, hogy jelentősen leszűkítette a 44/2001 rendelet 6. cikke 1. pontjának hatályát²⁵ a szellemi tulajdon területén.²⁶ Igen széles körben úgy vélik,²⁷ hogy gyengíti az európai szabadalmak jogosultjainak védelmét,²⁸ miközben összeegyeztethetetlen a Münchener Egyezmény 69. pontjával.²⁹

21. Azt kell-e ezért megállapítani, hogy a jelen ügy által felvetett probléma végső soron annak eldöntését hordozza magával, hogy a Roche Nederland és társai üggyel kapcsolatban kialakított ítélkezési gyakorlatot vagy fenn kell tartani, vagy meg kell dönteni?

22. Álláspontom szerint nem. Úgy vélem, hogy – amint erre a Németországi Szövetségi Köztársaság, a Spanyol Királyság és a Bizottság is hivatkozik – lehetséges olyan árnyaltabb megközelítés, amely gondosan körülhatárolja a Roche Nederland és társai üggyel kapcsolatban kialakított ítélkezési gyakorlat alkalmazási körét.

20 — A fent hivatkozott Freeport-ügyben hozott ítélet 41. pontja és a fent hivatkozott Painer-ügyben hozott ítélet 83. pontja.

21 — 30. pont.

22 — 31. pont.

23 — A 32. és a 35. pont.

24 — Lásd különösen: European Max-Planck Group on Conflict of Laws in Intellectual Property (CLIP), *Intellectual Property and the Reform of Private International Law: Sparks from a Difficult Relationship*, IPRax, 2007., 4. szám, 284. o.; Trstenjak főtanácsnoknak a fent hivatkozott Painer-ítélet alapjául szolgáló ügyre vonatkozó indítványának 78–85. pontja, valamint a 78. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat; lásd ezenkívül: Muir Watt, H., „Article 6”, in: Magnus, U. és Mankowski, P.: *Brussels I Regulation*, 2. kiadás, Sellier, European Law Publishers, 2012., 313. o., 25a. pont; Noorgård, M.: „A Spider without a Web? Multiple Defendants in IP Litigation”, in: Leible, S. és Ohly, A. (szerk.), i. m., 211. o.; Gonzalez Beilfuss, C.: „Is there any Web for the Spider? Jurisdiction over Co-defendants after Roche Nederland”, in: Nuyts, A. (szerk.), *International Litigation in Intellectual Property and Information Technology*, Kluwer Law International, 79. o.

25 — Egyes bírálók azonban elismerhették, hogy ez az ítélkezési gyakorlat véget vetett a bizonytalanság éveinek, és elősegítette a harmonizáció szintjének emelését Európában. Lásd ebben az értelemben: Kür, A.: „Are there any Common European Principles of Private International Law with regard to Intellectual Property”, in: Leible, S. és Ohly, A., i. m., 1. és 2. o.

26 — Különösen Hess, B. és mások: *Report on the Application of Regulation Brussels I in the Member States* (Study JLS/C4/2005/03), Ruprecht-Karls-Universität Heidelberg, 2007. szeptember, 204. o. (a továbbiakban: Heidelberg Report).

27 — Maga a Bizottság mutatott rá a 44/2001 rendelet alkalmazásáról szóló, 2009. április 21-i jelentésében (3.4 pont) az ebből az ítélkezési gyakorlatból eredő nehézségekre. A 44/2001 rendelet felülvizsgálatáról szóló Zöld könyv azonban igen óvatosan közelíti meg a kérdést, figyelemmel egyébként a fent hivatkozott Roche Nederland és társai ügyben hozott ítélet 36–38. pontjára. Mindenesetre meg kell állapítani, hogy a 44/2001 rendeletre vonatkozó átdolgozó javaslatában a Bizottság nem javasolta a 44/2001 rendelet 6. cikkének módosítását, jóllehet a célja csupán arra irányult, hogy az egységes európai és közösségi szabadalmi bíraskodási rendszer létrehozásáig a „jelenlegi rendszer egyes hiányosságai[t] azonosít[sal]” és orvosolja. Lásd e tekintetben az EUMSZ 218. cikk (11) bekezdése alapján az 1/09. sz. ügyben 2011. március 8-án adott véleményt (EBHT 2011., I-1137. o.), amelyben a Bíróság kimondta, hogy a szabadalmi jogviták rendezésének egységes rendszere, az „Európai és közösségi szabadalmi bíróság” létrehozásáról szóló tervezett megállapodás nem egyeztethető össze az EU-Szerződés és az EUM-Szerződés rendelkezéseivel.

28 — Heidelberg Report, 338. o., 825. és azt követő pontok.

29 — Heidelberg Report, 340. o., 833. pont.

23. Az alapeljárásban szereplő jogi helyzet ugyanis különbözik a fent hivatkozott Roche Nederland és társai ítélet alapjául szolgáló ügyre vonatkozó jogi helyzettől, mivel az alapeljárás hollandiai és belgiumi székhelyű alpereseit külön-külön azzal vádolják, hogy ugyanazokat a hamisított termékeket, ugyanazokban a tagállamokban forgalmazták, és ezért megsértették „az európai szabadalom” ez utóbbi tagállamokban érvényben lévő, ugyanazon „nemzeti részeit”.

24. Ezen érvek relevanciájának megítélése érdekében célszerű lehet azt a helyzetet értékelni, amely akkor állna fenn, ha a 44/2001 rendelet 6. cikkének 1. pontját alkalmazhatatlannak kellene nyilvánítani. A kérdést előterjesztő holland bíróság joghatósággal rendelkezne az alapeljárás hollandiai székhelyű alperese ellen irányuló kereset vonatkozásában, és az alapeljárás felperesének egy belga bíróság előtt kellene szabadalombitorlási keresetet indítania az alapeljárás belgiumi székhelyű két alperesével szemben az említett rendelet 2. cikke alapján.³⁰

25. A *lex loci protectionis* elve alapján mindkét bíróságnak az „európai szabadalom” különböző, állítólag megsértett „nemzeti részeire” vonatkozó különböző nemzeti jogokra tekintettel kellene a maga részéről megvizsgálnia a sérelmezett bitorlásokat.³¹ Így például a finn jog szerint kellene megítélniük az európai szabadalom finn részének azáltal történő megsértését, hogy az alapeljárás három alperese Finnország területén ugyanolyan hamisított terméket forgalmaz.

26. Megállapítható, hogy a bíróságoknak e feltételek mellett olyan határozatokat kellene meghozniuk, amelyek azonos – egy szabadalom ugyanazon, a szabadalom oltalmának kiterjedését meghatározó nemzeti részének megsértésére³² vonatkozó – jogi helyzetbe illeszkednek, de egymással teljesen ellentétes határozatokat is hozhatnak.

27. Másképpen szólva a 44/2001 rendelet 6. cikkének 1. pontja nem lenne alkalmazandó az olyan bitorlási keresetek csoportjára, amelyek különböző tagállamokban székhellyel rendelkező, különböző társaságokra irányulnak, mivel az ilyen keresetek különböző tagállamokban megvalósult, és egy európai szabadalom különböző jogok által szabályozott, különböző nemzeti részeit sértő cselekményekre irányulnak.³³ Ezzel szemben – amennyiben a tényállás azonosságára vonatkozó feltétel teljesül – alkalmazandó lenne ez a rendelkezés a különböző tagállamokban székhellyel rendelkező, különböző társaságokra irányuló bitorlási keresetek csoportjára, amennyiben ezek a keresetek külön-külön olyan cselekményekre irányulnak, amelyek ugyanabban a tagállamban valósultak meg, és valamely európai szabadalomnak ugyanazon jog által szabályozott, ugyanazon nemzeti részét sértik.³⁴

30 — A 44/2001 rendelet 5. cikkének 3. pontja alapján történő keresetindítás lehetőségére nem tértek ki ebben az ügyben, következésképpen az a jelen indítvány keretében sem kerül megvizsgálásra.

31 — Lásd e tekintetben Léger főtanácsnoknak a fent hivatkozott Roche Nederland és társai ítélet alapjául szolgáló ügyre vonatkozó indítványának 97. és 118. pontját.

32 — Ebben az értelemben lásd: Blumer, F., *Patent Law and International Private Law on both Sides of the Atlantic*, a Szellemi Tulajdon Világszervezetének (WIPO) a nemzetközi magánjogról és a szellemi tulajdonról 2001. január 30-án és 31-én Genfben rendezett fóruma (WIPO/PIL/01/3).

33 — A fent hivatkozott Roche Nederland és társai ügyben hozott ítélet 33. pontjában a Bíróság ugyanis azt állapította meg, hogy nem állapítható meg összefüggés fennállása „az ugyanazon európai szabadalom bitorlása miatt indított olyan keresetek között, amelyek mindegyike valamely más szerződő államban székhellyel rendelkező társaság ellen irányul az ezen állam területén általa elkövetett cselekmények miatt”.

34 — Emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a 44/2001 rendelet 6. cikkének 1. pontja alkalmazást nyer annak ellenére, hogy az összevonandó keresetek jogi alapja nem azonos (lásd a fent hivatkozott Freeport-ügyben hozott ítélet 31–47. pontját).

28. Emlékeztetni kell azonban arra, hogy a nemzeti bíróságnak a 44/2001 rendelet különös joghatósági szabályait³⁵ a jogbiztonság elvének tiszteletben tartásával kell értelmeznie, amely az említett rendelet egyik céljának minősül, és magában foglalja a 44/2001 rendelet 6. cikke 1. pontjának akként történő értelmezését, hogy „a kellően tájékozott alperes számára lehetővé tegyék annak ésszerű előrelátását, mely – lakóhelyétől különböző – állam bírósága előtt indítható ellene kereset”.³⁶

29. Ilyen körülmények között azt indítványozom a Bíróságnak, hogy a kérdést előterjesztő bíróság előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésére adandó válaszában mondja ki azt, hogy a 44/2001 rendelet 6. cikkének 1. pontját úgy kell értelmezni, hogy a több, különböző tagállamban székhellyel rendelkező társaságot érintő, európai szabadalom bitorlására vonatkozó jogvitában akkor alkalmazandó, ha a keresetek külön-külön olyan cselekményekre irányulnak, amelyek ugyanabban a tagállamban valósultak meg, és valamely európai szabadalomnak ugyanazon jog által szabályozott, ugyanazon nemzeti részét sértik.

B – A közbenső eljárásról

30. A kérdést előterjesztő bíróság 2. pont alá tartozó kérdései lényegében arra irányulnak, hogy az a körülmény, hogy egy szabadalom érvényességét egy határokon átnyúló bitorlástól való eltiltásra irányuló, bitorlás megállapítására irányuló alapkeresettel párhuzamos közbenső eljárás keretében vitatták, elegendő-e – és ha igen, milyen alaki vagy eljárási feltételek mellett – a 44/2001 rendelet 22. cikke 4. pontja alkalmazásának kiváltására, és így egyrészt az eljáró bíróságnak a 44/2001 rendelet 25. cikke alapján az alapkereset vonatkozásában meg kell-e állapítania joghatósága hiányát, másrészt és következésképpen pedig meg kell-e vizsgálnia a 44/2001 rendelet 31. cikke alapján a közbenső eljárásra vonatkozó joghatóságát.

1. A 44/2001 rendelet 22. cikkének 4. pontja

31. A GAT-ügyben hozott ítélet³⁷ indokolására és rendelkező részére tekintettel kell megvizsgálni a kérdések első csoportját, amelyek a 44/2001 rendelet 22. cikkének 4. pontjában foglalt rendelkezések alkalmazási körére vonatkoznak.

32. A Bíróság ebben az ítéletben azt mondta ki, hogy a Brüsszeli Egyezmény 16. cikkének 4. pontját a céljára és az egyezmény rendszerében elfoglalt helyére tekintettel³⁸ úgy kell értelmezni, hogy az általa kimondott kizárólagos joghatósági szabály minden olyan peres eljárásra vonatkozik, amely valamely szabadalom megadásával vagy érvényességével kapcsolatos, akár a keresetlevélben, akár kifogás útján merül fel a kérdés, függetlenül attól, hogy a folyamatban lévő eljárás mely szakaszában terjesztik elő.

33. Anélkül, hogy visszatérnék arra, hogy mi volt e rendelkezések megalkotásának oka, a Brüsszeli Egyezmény által létrehozott rendszer alapjával és céljával összefüggésben három olyan szempontcsoportot emelnék ki, amely igazolja ezt a megoldást³⁹: először is a Brüsszeli Egyezmény 16. cikkének 4. pontjában foglalt joghatósági szabály kötelező jellege,⁴⁰ aztán annak szükségessége,

35 — A C-103/05. sz. Reisch Montage ügyben 2006. július 13-án hozott ítélet (EBHT 2006., I-6827. o.) 24. pontja.

36 — Lásd a fent hivatkozott Reisch Montage ügyben hozott ítélet 25. pontját; lásd a Brüsszeli Egyezmény 5. cikkének 1. pontjára vonatkozóan a C-26/91. sz. Handte-ügyben 1992. június 17-én hozott ítélet (EBHT 1992., I-3697. o.) 18. pontját is; a C-440/97. sz., GIE Group Concorde és társai ügyben 1999. szeptember 28-án hozott ítélet (EBHT 1999., I-6307. o.) 24. pontját, valamint a *forum non conveniens* kifogására vonatkozóan a C-281/02. sz. Owusu-ügyben 2005. március 1-jén hozott ítélet (EBHT 2005., I-1383. o.) 40. pontját; a Brüsszeli Egyezmény 24. cikkére vonatkozóan a C-104/03. sz. St. Paul Dairy ügyben 2005. április 28-án hozott ítélet (EBHT 2005., I-3481. o.) 19. pontját.

37 — Hivatkozás fent (13–31. pont).

38 — 20–24. pont.

39 — E rendelkezések megalkotásának okára vonatkozóan utalok a bőségesen rendelkezésre álló jogtudományi munkákra.

40 — A 26. és a 27. pont.

hogyan biztosítva legyen a joghatósági szabályok előreláthatósága és ezáltal a joghatósági okok többszöröződésének elkerülése révén a jogbiztonság,⁴¹ és végül annak szükségessége, hogy elkerülhetővé váljon a határozatok közötti ellentmondásosság kockázatának többszöröződése, amelyet a Brüsszeli Egyezmény éppen elkerülni igyekszik.⁴²

34. A Németországi Szövetségi Köztársaság, a Görög Köztársaság, a Spanyol Királyság, valamint a Bizottság – e tekintetben megismételve a kérdést előterjesztő bíróság által előadott bizonyos szempontokat – lényegében egymással egyetértve úgy vélik, hogy a jelen üggyhöz hasonlóan közbenső kérelem ügyében eljáró bíróságok nem határoznak érdemben sem a bitorlás fennállásáról (az alapkereset tárgya), sem a szabadalom érvényességéről (a közbenső eljárásban előterjesztett védekezési jogalap), éppen ellenkezőleg, rendszerint csak azt vizsgálják, hogy fennállnak-e a kérelmezett ideiglenes intézkedés feltételei. Mivel a szabadalom érvényességének esetleges vizsgálata *prima facie* történik, és nem eredményez végleges határozatot, nem áll fenn a határozatok közötti ellentmondásosság veszélye.

35. Ezt az álláspontot azonban vitatni kell, különösen a fent hivatkozott GAT-ügyben hozott ítélet 30. pontjára tekintettel, amelyben a Bíróság igen pontosan állást foglalt azzal kapcsolatban, hogy milyen hatással bírnak a határozatok joghatásai a Brüsszeli Egyezmény 16. cikke 4. pontjának alkalmazhatóságára. Az ügyben azzal érveltek, hogy mivel a német jog szerint az olyan határozatok joghatásai, amelyek járulékos jelleggel döntenek valamely szabadalom érvényességéről, a perben részt vevő felekre korlátozódnak (*inter partes* hatály), nem állhat fenn ellentmondásosság a határozatok között. A Bíróság ezt az érvet igen általánosan, ugyanakkor igen radikálisan elutasította.

36. A Bíróság hangsúlyozta, hogy az ilyen határozatokhoz fűződő joghatásokat a nemzeti jog határozza meg, és hogy számos szerződő államban a valamely szabadalom semmisségét kimondó határozatok *erga omnes* hatályúak, majd azt állapította meg, hogy „az egymásnak ellentmondó határozatok elkerülése érdekében a szabadalom megadásának államától eltérő állam bíróságainak arra vonatkozó joghatóságát, hogy járulékos jelleggel dönthet valamely külföldi szabadalom érvényességéről, arra az egyedüli esetre kellene korlátozni, amikor az alkalmazandó nemzeti jog csupán a perben részt vevő felekre korlátozott joghatásokat fűz a meghozandó határozathoz”. Úgy ítélte meg, hogy ez nem lehetséges, mivel „az efféle korlátozás [...] torzulásokhoz vezethet, felvetve a szerződő államok és az érdekelt személyek egyezményből származó jogai és kötelezettségei egyenlőségének és egységességének kérdését.”⁴³

37. Azt kell-e ezért megállapítani, hogy a fent hivatkozott GAT-ügyben hozott ítélet arra kötelezi a kérdést előterjesztő bíróságot, hogy az alapeljárás körülményei között hárítsa el a joghatóságot? Véleményem szerint ennél árnyaltabb válaszra van szükség, amely figyelembe veszi a valós eljárási helyzetet.

38. Hangsúlyozni kell ugyanis, hogy csak három eset merülhet fel: a szabadalom érvényességét az alapkeresetben és a közbenső eljárásban is vitatják (a) eset), vagy csak az alapkeresetben (b) eset), vagy csak a közbenső eljárásban (c) eset) vitatják.

39. Az a) és a b) esetben a GAT-üggyel kapcsolatos ítélkezési gyakorlat alkalmazandó; az eljáró bíróságnak ezért a 44/2001 rendelet 25. cikkének megfelelően az alapkeresetre és a 44/2001 rendelet 31. cikke alapján kérelmezett ideiglenes intézkedés esetleges nyújtásának megvizsgálására vonatkozóan meg kell állapítania joghatóságának hiányát.

41 — 28. pont.

42 — 29. pont.

43 — A 44/2001 rendeletre vonatkozóan lásd a C-420/07. sz. Apostolides-ügyben 2009. április 28-án hozott ítélet (EBHT 2009., I-3571. o.) 41. pontját.

40. A c) esetben két lehetséges helyzet állhat elő. Lehet, hogy az alperesnek nem volt lehetősége a szabadalom érvényességének kérdését az alapkereset keretében előterjeszteni, például mert az ideiglenes intézkedést már az alapkereset megindítása előtt meghozták⁴⁴ (c1) helyzet). Az is lehet, hogy az alperesnek lett volna erre lehetősége, de nem tartotta célszerűnek, hogy éljen vele (c2) helyzet, amely úgy tűnik, hogy az alapügyben szereplő helyzetnek felel meg, amit a kérdést előterjesztő bíróság feladata eldönteni).

41. A c1) helyzetben az eljáró bíróság meg kell, hogy vizsgálhassa az ideiglenes, illetve biztosítási intézkedésre irányuló kérelmet, és adott esetben helyt kell, hogy adhasson neki, de a GAT-üggyel kapcsolatos ítélkezési gyakorlat szigorú betartása mellett. Ez azt jelenti, hogy egy ilyen ideiglenes intézkedés csak azzal a feltétellel fogadható el, hogy az eljáró bíróság ésszerű határidőn belül a kérelmezett intézkedéssel összefüggő alapkeresettel kapcsolatban is eljár – amely alapkereset bitorlástól való eltiltás iránti kérelem keretében indított, bitorlás megállapítása iránti kereset, amelynek keretében biztosítható a GAT-üggyel kapcsolatos ítélkezési gyakorlat –, és ezért azzal a szigorú feltétellel, hogy nem vált ki semmilyen végleges joghatást.

42. A c2) helyzetben a közbenső eljárás keretében a szóban forgó szabadalom érvénytelenségére alapított érv azonban főszabály szerint nem eredményezheti azt, hogy az eljáró bíróság a 44/2001 rendelet 25. cikké alapján az alapkeresetre vonatkozóan megállapítja joghatóságának hiányát. Ebben az esetben ugyanis vélelmezhető, hogy a szóban forgó szabadalom érvénytelenségére vonatkozó érv perelhúzó taktika; az alperest terheli annak bizonyításának terhe, hogy a joghatósággal rendelkező bíróság előtt keresetet indított az említett szabadalom megsemmisítése iránt. Az eljáró bíróság tehát – amennyiben az ügy érdemére vonatkozóan joghatósággal rendelkezik – nemzeti jogával összhangban meghozhatja a kérelmezett ideiglenes intézkedést.

43. Következésképpen azt indítványozom a Bíróságnak, hogy állapítsa meg azt, hogy a 44/2001 rendelet 22. cikkének 4. pontját úgy kell értelmezni, hogy az abban foglalt kizárólagos joghatósági szabály nem alkalmazható abban az esetben, amikor a szabadalom érvényességének kérdését csak egy közbenső eljárás keretében vetik fel, amennyiben az ezen eljárás végén elfogadható határozat nem vált ki semmilyen végleges joghatást.

2. A 44/2001 rendelet 31. cikkének értelmezéséről

44. Az indítványt e tekintetben csak másodlagosan adom elő, arra az esetre, ha a Bíróság úgy ítélné meg, hogy a kérdést előterjesztő bíróság vagy nem rendelkezik joghatósággal a jogvita érdemi elbírálására a 44/2001 rendelet 22. cikkének 4. pontja alapján, vagy nem rendelkezik joghatósággal a jogvita egészének érdemi elbírálására az említett rendelet 6. cikkének 1. pontja alapján.

45. Ugyanis – amint az állandó ítélkezési gyakorlatból is következik⁴⁵ – a Brüsszeli Egyezményben meghatározott joghatósági okok egyike szerinti ügy érdemi részében joghatósággal rendelkező bíróság arra is joghatósággal rendelkezik, hogy átmeneti vagy biztonsági intézkedéseket rendeljen el anélkül, hogy az említett joghatóság további feltételeknek legyen alávetve.⁴⁶

44 — Bár ez az eset lehetetlennek tűnik a közbenső eljárásokkal kapcsolatban, amelyek mondhatni jellegükénél fogva egy párhuzamos alapeljáráshoz kapcsolódnak, mindazonáltal előfordulhat ilyen eset, amint azt az alábbiakban alkalmam lesz hangsúlyozni.

45 — A fent hivatkozott Van Uden ügyben hozott ítélet 22. és 48. pontja, valamint a C-99/96. sz. Mietz-ügyben 1999. április 27-án hozott ítélet (EBHT 1999., I-2277. o.) 41. pontja.

46 — Meg kell jegyezni, hogy ezeket a rendelkezéseket a 44/2001 rendeletre vonatkozó átdolgozó javaslat új rendelkezése, a 35. cikk is tartalmazza.

46. A Bíróság ítélkezési gyakorlatából következik, hogy a 44/2001 rendelet 31. cikke – csakúgy, mint előtte a Brüsszeli Egyezmény 24. cikke – önálló joghatósági oknak minősül,⁴⁷ amely kiegészíti a 44/2001 rendelet 2–24. cikkében megállapított joghatósági okokat.⁴⁸ Mindamellett ezt a rendelkezést, mivel kivételt állapít meg a 44/2001 rendelettel meghatározott joghatósági rendszer alól, megszorítóan kell értelmezni,⁴⁹ hiszen az „ideiglenes joghatóság” gyakorlására a Bíróság ítélkezési gyakorlata által felállított, a védendő jogok jellegére, valamint a kérelmezett intézkedések céljára és tárgyára vonatkozó egyes feltételek vonatkoznak.⁵⁰

47. Az ideiglenes intézkedéseknek először is a 44/2001 rendelet hatálya alá kell tartozniuk, amely polgári és kereskedelmi ügyekre korlátozódik, és az e rendelet hatálya alá tartozásuk – tekintettel arra, hogy a különböző tagállamokban sokféle ideiglenes intézkedés van – nem saját jellegüktől, hanem az általuk biztosított jogok jellegétől függ.⁵¹ Minden kétséget kizáróan ez a helyzet a bitorlási keresetek esetében, amelyekre a 44/2001 rendelet általános szabályai alkalmazandóak,⁵² valamint – mint a jelen alapeljárásban – a határokon átnyúló bitorlástól való eltiltásra vonatkozó ideiglenes kérelmek esetében.⁵³

48. A 44/2001 rendelet 31. cikke alapján elfogadható intézkedéseknek másfelől ideiglenes jellegűnek kell lenniük, azaz egy ténybeli vagy jogi helyzet fenntartását kell szolgálniuk annak a jognak a megvédése érdekében, amelynek elismerését az ügy érdemében eljáró bíróságtól kérték.⁵⁴ Ez a feltétel főképp azt foglalja magában, hogy a 44/2001 rendelet 31. cikke alapján meghozott ideiglenes intézkedések időben behatároltak.

49. A Bíróság igen általánosan fogalmazva hangsúlyozta, hogy az ilyen intézkedés iránti kérelem engedélyezése az eljáró bíróság részéről „rendkívüli körülményt kíván, valamint azon tényleges körülmények alapos megismerését, amelyek között ezen intézkedések hatásukat kifejtik”, ami azt jelenti, hogy a bíróságnak „időben korlátoznia [kell] az engedélyt”, és általánosabban, „annak megadását minden olyan feltételnek alá [kell] vetni[e], amely az elrendelt intézkedés ideiglenes vagy biztosítási jellegét szavatolja”⁵⁵, rendszerint az érdemi határozat meghozataláig.

50. Másfelől, és éppen a 44/2001 rendelet 31. cikke alapján meghozott intézkedések ideiglenes, illetve biztosítási jellegének biztosítása céljából a Bíróság a fent hivatkozott Van Uden ügyben hozott ítéletben⁵⁶ egy további feltételt állapított meg a kérelmezett intézkedések tárgya és az eljáró bíróság tagállamának területi joghatósága közötti valós összekötő kapocs meglétére vonatkozóan,⁵⁷ amely feltétel a kérdést előterjesztő bíróság által megfogalmazott utolsó kérdésben konkrétan szerepel.

47 — A fent hivatkozott Van Uden ügyben hozott ítélet 42. pontja. Lásd különösen: Pertegás Sender, M., „Article 24 of the Brussels Convention : a particular Reading for Patent Infringement Disputes?”, in : Fentiman, R. és mások, *L'espace judiciaire européen en matières civile et commerciale*, Bruylant, 1999., 277. o.; Pertegás Sender, M., *Cross-Border Enforcement of Patent Rights*, Oxford University Press, 130. o., 3.138 pont.

48 — E rendelkezéssel kapcsolatban lásd a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok végrehajtásáról szóló, 1968. szeptember 27-én Brüsszelben aláírt egyezményről J. Jenard által készített jelentést (HL 1979. C 59., 1. o., különösen a 42. o.), valamint a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2007. október 30-án Luganóban aláírt egyezményről F. Pocar által készített magyarázó jelentést (HL 2009. C 319., 1. o., 124. pont).

49 — Lásd a Brüsszeli Egyezmény 24. cikkére vonatkozóan a fent hivatkozott St. Paul Dairy ügyben hozott ítélet 11. pontját.

50 — A fent hivatkozott Van Uden ügyben hozott ítélet 46. pontja és a fent hivatkozott Mietz-ügyben hozott ítélet 47. pontja.

51 — A 143/78. sz. de Cavel-ügyben 1979. március 27-én hozott ítélet (EBHT 1979., 1055. o.) 8. pontja; a C-261/90. sz., Reichert és Kockler ügyben 1992. március 26-án hozott ítélet (EBHT 1992., I-2149. o.) 32. pontja; a fent hivatkozott Van Uden ügyben hozott ítélet 33. pontja, valamint a fent hivatkozott Realchemie Nederland ügyben hozott ítélet 40. pontja.

52 — A 288/82. sz. Duijnste-ügyben 1983. november 15-én hozott ítélet (EBHT 1983., 3663. o.) 23. pontja.

53 — Jóllehet a Bíróság azt mondta ki, hogy a kérdést előterjesztő bíróság feladata megvizsgálni, hogy ez valóban így van-e. Lásd a fent hivatkozott St. Paul Dairy ügyben hozott ítélet 10. pontját.

54 — A fent hivatkozott Reichert és Kockler ügyben hozott ítélet 34. pontja, a fent hivatkozott Van Uden ügyben hozott ítélet 37. pontja, valamint a fent hivatkozott St. Paul Dairy ügyben hozott ítélet 13. pontja.

55 — A 125/79. sz. Denilauler-ügyben 1980. május 21-én hozott ítélet (EBHT 1980., 1553. o.) 15. és 16. pontja, a fent hivatkozott Reichert és Kockler ügyben hozott ítélet 33. pontja, valamint a fent hivatkozott Van Uden ügyben hozott ítélet 38. pontja.

56 — 40. pont.

57 — Pontosítani kell, hogy bár a Bíróság későbbi ítéleteiben formálisan és kifejezetten nem hivatkozott erre a feltételre, a fent hivatkozott Mietz-ügyben hozott ítélet 42. pontjában hivatkozott rá.

51. A Bíróságnak mindezidáig nem nyílt közvetlenül alkalma tisztázni, hogy mit jelent ez a két feltétel a szellemi tulajdonjogok vonatkozásában.

52. Minthogy az alapügyben szereplő közbenső kérelmet az alapkereset megindítása után kezdeményezték, és így a meghozott intézkedés korlátozott időbeli hatályára vonatkozó feltétel potenciálisan teljesülnek tekinthető, elsősorban a valós összekötő kapocs fennállására vonatkozó feltétel vizsgálatára fogok összpontosítani.

53. Ezt a feltételt, amelyet több bíráló is ért,⁵⁸ különféleképpen értelmezik.⁵⁹ Egyesek szerint ez a követelmény a meghozott ideiglenes intézkedés területen kívüli hatályának korlátozását jelenti. Mások szerint ez a feltétel azt foglalja magában, hogy a meghozott intézkedés – legalábbis részben – az eljáró bíróság tagállamában fejtsse ki hatásait. A feltétel ezért semmi esetre sem jelenti a meghozott intézkedés területi hatályának korlátozását, éppen ellenkezőleg, az intézkedés kifejtheti hatásait az eljáró bíróság tagállamán kívüli másik tagállamban, tehát területen kívüli hatállyal bír.⁶⁰ Inkább arról a feltételről van szó, hogy a kérelmezett ideiglenes intézkedés a lehető legkisebb területhez kötődjön. A valós összekötő kapocs meglétét ezért elsődlegesen az eljáró bíróság tagállamának végrehajtási eljárásaira tekintettel kell megvizsgálni.⁶¹

54. Számomra ugyanis elfogadhatónak tűnik, hogy valamely tagállamnak a jogvita érdemi elbírálására vonatkozóan joghatósággal nem rendelkező bírósága csak akkor állapíthassa meg a 44/2001 rendelet alapján meghozandó ideiglenes intézkedés elfogadására vonatkozóan a joghatóságát, ha az intézkedés hatálya az említett tagállam területén érvényesül, és ott végrehajtható. Ugyanennek a – helyénél fogva erre alkalmasabb – bíróságnak kell a valós összekötő kapocs meglétét megállapítani.

55. Következésképpen azt indítványozom a Bíróságnak, hogy állapítsa meg, hogy a 44/2001 rendelet 31. cikkét úgy kell értelmezni, hogy valamely nemzeti bíróság nem hozhat meg olyan ideiglenes intézkedést, amely nem vált ki joghatást a területén, amit az adott bíróságnak kell megállapítania.

V – Véggkövetkeztetések

56. Következésképpen azt indítványozom a Bíróságnak, hogy a Rechtbank 's-Gravenhage által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre adott válaszában a következőket állapítsa meg:

„1) Elsődlegesen:

- a) A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet 6. cikkének 1. pontját úgy kell értelmezni, hogy a több, különböző tagállamban székhellyel rendelkező

58 — Különösen a Bizottság részéről, a jogtudományi munkákra reagálva, a 44/2001 rendelet alkalmazásáról szóló, fent említett jelentésében, valamint a 44/2001 rendelet felülvizsgálatáról szóló, fent említett Zöld könyvében. Az Európai Parlament fent említett, 2010. szeptember 7-i állásfoglalásában „sürgeti egy preambulumbekzdés beillesztését az [ezen] követelmény által okozott nehézségek leküzdése érdekében”. Áttekintésként lásd: Dickinson, A., „Provisional Measures in the »Brussels I« Review: Disturbing the Status Quo?” *Journal of Private International Law*, 2010., 6. kötet, 3. sz., 519. o.

59 — Lásd különösen: Pertegás Sender, M., *Cross-Border Enforcement of Patent Rights*, i. m., 3.158. pont; Janssens, M.-C.: „International Disputes Involving Intellectual Property Rights: How to Take the Hurdles of Jurisdiction and Applicable Law”, in: Dirix, E. és Leleu, Y.-H., *The Belgian report at the XVIIIth Congress of Washington of the International Academy of Comparative Law*, Bruylant, 2011., 46. sz., 611. és 640. o.

60 — A Bíróság egyébként a C-256/09. sz. Purrucker-ügyben 2010. július 15-én hozott ítéletében (EBHT 2010., 85. pont) emlékeztet erre, és e tekintetben az Európai Unióról szóló szerződés K.3 cikke alapján létrehozott, a házassági ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló egyezményhez fűzött, Alegria Borrás által kidolgozott magyarázó jelentésre (HL 1998. C 221., 27. o., 59. pont) hivatkozik; lásd a fent hivatkozott Denilauler-ügyben hozott ítélet 17. pontját.

61 — A 44/2001 rendeletre vonatkozó, fent hivatkozott átdolgozó javaslat (3.1.5 pont, (25) preambulumbekzdés) szerint biztosítani kell az ügy érdemére joghatósággal rendelkező bíróság által elrendelt ideiglenes intézkedések szabad mozgását, míg az ügy érdemére joghatósággal nem rendelkező bíróság által meghozott ideiglenes intézkedések hatályát az érintett tagállam területére kell korlátozni. Lásd a közösségi védjegyéről szóló, 1993. december 20-i 40/94/EK tanácsi rendelet (HL 1994. L 11., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 146. o.) 99. cikkét és a közösségi védjegyéről szóló, 2009. február 26-i 207/2009/EK tanácsi rendelet (HL L 78., 1. o.) 103. pontját is.

társaságot érintő, európai szabadalom bitorlására vonatkozó jogvitában akkor alkalmazandó, ha a keresetek külön-külön olyan cselekményekre irányulnak, amelyek ugyanabban a tagállamban valósultak meg, és valamely európai szabadalomnak ugyanazon jog által szabályozott, ugyanazon nemzeti részét sértik.

- b) A 44/2001 rendelet 22. cikkének 4. pontját úgy kell értelmezni, hogy az abban foglalt kizárólagos joghatósági szabály nem alkalmazható abban az esetben, amikor a szabadalom érvényességének kérdését csak egy közbenső eljárás keretében vetik fel, amennyiben az ezen eljárás végén elfogadható határozat nem vált ki semmilyen végleges joghatást.

2) Másodlagosan:

A 44/2001 rendelet 31. cikkét úgy kell értelmezni, hogy valamely nemzeti bíróság nem hozhat meg olyan ideiglenes intézkedést, amely nem vált ki joghatást a területén, amit az adott bíróságnak kell megállapítania.”